

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

Sendt til: Mech@fvst.dk, Ang@fvst.dk, Ninno@fvst.dk,
Guh@fvst.dk, Maola@fvst.dk.

8. oktober 2019

Vurdering af erhvervsøkonomiske konsekvenser ved muligt nationalt forbud og ved EU-forbud – Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl

Dansk Erhverv har modtaget anmodning om input til vurdering af erhvervsøkonomiske konsekvenser ved muligt nationalt forbud og ved EU-forbud – Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv mener, at der på nuværende er alt for meget usikkerhed om ordlyd af både et nationalt og et EU-forbud, herunder implementeringsperiode mv. til, at det er muligt at give et reelt bud på de økonomiske konsekvenser. Dansk Erhverv vælger derfor at tydeliggøre usikkerhederne i nedenstående svar. Dansk Erhverv har modtaget mange opfølgende spørgsmål fra vores medlemmer efter udsendelse af den oprindelige anmodning om input.

Dansk Erhverv er positiv over for ændringer af grænseværdierne og forbud for brug af Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl og at dette sker med så kort frist som muligt. Dansk Erhverv opfordrer kraftigt til, at implementeringen foregår på samme vilkår og med samme frister over hele EU, herunder at der tages specifik stilling til overgangsordning for allerede producerede og markedsførte produkter og råvarer, så der sikres et højt sundhedssikkerhedsniveau både for medarbejdere i landbruget og forbrugerne, og madspild samtidig minimeres mest muligt.

På nuværende tidspunkt bruges Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl til produktion af fx pomelo, bananer, druer og æbler. (Det vurderes at fx Pink Lady vil være umuligt at producere på nuværende tidspunkt med den nuværende teknologi uden brug af chlorpyrifos og chlorpyrifosmethyl) Det vil være nødvendigt for producenterne at finde nye metoder at producere på, og det er afgørende, at der er en overgangsordning til dels at finde ny teknologi og dels afsætte de allerede producerede produkter.

Nationalt forbud mod restindhold af Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl

Et nationalt forbud mod restindhold af Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl foreslåes at træde i kraft medio december 2019/primo januar 2020 og vil blive iværksat uden overgangsordning.

Generelt vil et nationalt forbud uden overgangsordning få meget store konsekvenser for store dele af detailhandlen og en lang række andre virksomheder. Der er allerede indgået forpligtende han-

delsaftaler i hele leverandørkæden for at sikre faste leverancer. Ved et nationalt forbud vil detailhandlen og andre virksomheder blive tvunget til at aftage de aftalte mængder eller betale en ikke fastsat bod, da producenterne og leverandørerne overholder gældende EU-lovgivning. De økonomiske konsekvenser ift. opsigelse og ændringer af handelsaftaler kan således ikke vurderes.

Et nationalt forbud uden overgangsordning vil umiddelbart også omfatte allerede producerede varer; både råvarer og færdigvarer. For råvarer vil det betyde, at der vil blive mangel på visse produkter, da de kun høstes en gang årligt, og der allerede er brugt Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl i produktionen af den. Det er produkter som fx pomelo, bananer, druer og æbler. Det kan være nødvendigt udelukkende at tage økologiske varer ind, da de er produceret uden brug af Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl, men der er for nuværende ikke økologiske varer nok på markedet til, at det fuldt ud kan erstatte efterspørgslen. Det betyder, at der vil være varer, som allerede er produceret og handler, som ikke kan sælges og hvor det vil være muligt at erstatte med andre lignende produkter, og for nogle produkter, vil der være stærkt begrænsede mængder til rådighed.

Nogle "slag på tasken"-estimer for detailbutikker, hvis forbuddet kun er nationalt og kun på frisk frugt:

Omkonvertering (hvis muligt) af oversøiske citrusfrugter til økologi ca. 40 mio. DKK

Omkonvertering (hvis muligt) af bananer til økologi ca. 50 mio. DKK

Omkonvertering af druer (kun mulig i begrænset omfang) eller mulig mistet salg ca. 65 mio. DKK

Manglende salg af citrusfrugt pomelo ca. 20 mio. DKK

For færdigvarer vil det betyde omfattende risikoanalyser og egentlige pesticidanalyser for at sikre, at der ikke er et restindhold af Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl i allerede markedsførte produkter. Produkter, hvor der findes et restindhold, vil ifølge forslaget skulle kasseres, på trods af at de på produktions- og markedsføringstidspunktet anses for at være lovlige og egnet til konsum.

Mange færdigvarer produceres uden for landets grænser i resten af EU, og her vil det være nødvendigt at stille særlige krav til produkter, der skal importeres til Danmark. Det vil medføre øgede omkostninger, og det vil være usikkert, om de udenlandske leverandører kan levere færdigvarer uden rester af Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl til det danske marked. De økonomiske konsekvenser kan således ikke vurderes.

EU-forbud mod brug og restindhold af Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl

For et EU-forbud vil der være tale om dels et forbud imod selve anvendelsen af Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl til produktion af afgrøder og dels et forbud imod restindhold af stofferne i fødevarer og foder. Et EU-forbud vil kunne træde i kraft primo 2020 med en implementeringsperiode (udskudt anvendelsesdato) på 3-6 måneder. Det fremgår ikke af forslaget om det omfatter allerede dyrkede og/eller såede/plantede varer.

Udestående spørgsmål til afklaring

Der er en lang række uafklarede elementer, som der bør tages stilling til, før Danmark træffer en endelige beslutning om et dansk national forbud, herunder bl.a.:

- Har Fødevarestyrelsen eller ministeriet foretaget undersøgelser af markedet for at afdække om det er muligt at dække efterspørgslen på produkter uden Chlorpyrifos og Chlorpyrifos-methyl?
 - Foretages en sådan markedsanalyse i EU?
- Har Fødevarestyrelsen eller ministeriet udarbejdet redskaber til hjælp for risikoanalyse af allerede producerede færdigvarer, og er der taget stilling til, om en risikoanalyse er tilstrækkelig, eller om der skal foretages egentlige pesticidanalyser?
- Ved et nationalt forbud vil der være en anseelig mængde frugt og grønt, som virksomhederne vil være tvunget til at aftage grundet handelsaftaler. Da der er et forbud i Danmark, vil det da være lovligt at videresælge disse produkter til andre EU-lande uden et forbud, for at minimere tabene og madspild så vidt muligt undgås?
- Er der taget stilling til, om de produkter, hvor Chlorpyrifos og Chlorpyrifosmethyl er brugt i vækstperioden inden et evt. forbud iværksættes, er lovlige?
 - Ved nationalt forbud?
 - Ved EU-forbud?

Dansk Erhverv uddyber naturligvis gerne ovenstående.

Med venlig hilsen

Helle Pedersen
Fødevarekonsulent